

D ů v o d y:

Žalovaný neodporuje napadenému usnesení z věcných důvodů, pro něž odvolací soud zrušil v napadené části rozsudek prvního soudu a nařídil doplnění skutkového stavu, nýbrž napadá je pro neopodstatněnost žalobní prosby po stránce právní, tvrdě, že tu jde o žalobu ryze liberální, pro níž nejsou dány předpoklady § 1404 obč. zák., a že poukaz odvolacího soudu na předpisy § 1323 obč. zák. tu nedopadá, protože prý rekurent nemá možnosti zvrátiti pravoplatný rozsudek pro zmeškání, vydaný pod č. j. C 33/38-2 proti žalobkyni, a tato že jej o náhradu škody ani nežaluje. Stanovisko rekurentovo v příčině výkladu předpisů § 1323 obč. zák. není správné. K vydání uvedeného rozsudku pro zmeškání proti žalobkyni došlo podle tvrzení žaloby vinou žalovaného jako právního zástupce, pověřeného plnou mocí žalobkyně, neboť jako takový měl věc vésti s píli, poctivostí a svědomitostí (§ 9 adv. ř.). Žalobkyně tvrdí, že jeho zaviněním došlo k vynesení rozsudku pro zmeškání. Již tímto rozsudkem žalobkyni odsuzujícím, byla ona dotčena ve svých právech, pokud jde o částku 1.782 K s příslušenstvím, protože o tento vykonatelný závazek vzrostl stav jejích pasiv a tím se přiměřeně zmenšil také její majetek. Pro ni je to skutečná škoda, zaviněná podle jejího stanoviska rekurentem, který by tedy byl povinen dle § 1323 obč. zák. obnoviti dřívější stav. Tato obnova dřívějšího stavu nespočívá ovšem ve formálním odstranění kontumačního rozsudku, nýbrž v tom, aby pro žalobkyni odstraněny byly jeho škodlivé následky, aniž sejde na tom, jakým způsobem toho žalovaný dosáhne. Žádá-li žalobkyně, aby ji žalovaný zprostil povinnosti zaplatiti věřiteli Josefu B-ovi nyní jen 1.782 K s příslušenstvím, naznačuje tím způsob, jakým mají býti škodné následky z onoho rozsudku rekurentem zaviněného odstraněny. Je lhostejno, že nežalovala přímo rekurenta o zaplacení této částky jí samé nebo Josefu B-ovi, neboť i žalobou v nynější formě může se docílití téhož účelu. Prosba žalobní je po formální stránce přípustná, majíc náležitosti § 7 ex. ř. v prvním odstavci uvedené, a po hmotné stránce dá se na základě tvrzeného žalobního děje dovoditi také s hlediska předpisů § 1323 obč. zák. Podle vyličeného stanoviska nebude tedy sice výlučně rozhodným pro další řízení, zda byla vůbec vedena exekuce proti žalobkyni, nicméně věc nebyla s hlediska nároků na náhradu škody náležitě probrána procesním soudem, takže řízení musí tu býti doplněno.

Čís. 17303.

Rozšíření služebnosti.

Otázku, zda užíváním panujícího pozemku pro jiný účel než pro účely, k nimž ho bylo užíváno v době zřízení služebnosti, byl rozšířen rozsah služebnosti, jest posouditi podle míry potřebné pro původní účely, jimž sloužil panující pozemek.

Z toho, že v době zřízení služebnosti doprava automobily nemohla býti předvídána, neplyne nepřipustnost výkonu služebnosti motorovými vozidly.

Připustnost použití motorových vozidel při výkonu služebnosti jest řešiti podle vlastnosti půdy, cesty, užívání panujícího pozemku s ohledem na § 484 obč. zák.

(Rozh. ze dne 16. května 1939, Rv I 311/39.)

Žalující vlastníci služebného pozemku tvrdí, že žalovaná užívá služebnosti stezky, průhonu a vozové cesty, zřízené toliko k zemědělským účelům ve prospěch jejich panujících pozemků č. 179/4 a 180/4 kat. úz. D. protismluvně tím, že přes jejich služebný pozemek jezdí automobily, ač se takové užívání přičí původnímu úmyslu smluvních stran a zásadě poctivosti v právních stycích, a kromě toho že žalovaná na své panující pozemky dopravuje nákladními auty materiál ke stavbě chaty a jezdí tam osobním autem, čímž služebnost rozšiřuje, neboť jízda automobily činí na její služebný pozemek větší nároky než selské vozy, a to způsobem a účelem dopravy, zejména větším rozpětím (rozchodem) kol. Domáhají se proto zákazu takto žalovanou stranou rozšiřované služebnosti. Nižší soudy uznaly podle žaloby.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Při smluvním zřízení služebnosti šlo podle zjištění nižších soudů o pozemky rolnicky obhospodařované. I když nebylo zjištěno, že smluvní strany již tehdy pomýšlely na to, že na panujících pozemcích žalované bude vystavena chata, ke které se bude jezdit auty přes služebný pozemek, nebyly zjištěny ani žádné skutečnosti, z nichž by se dalo souditi, že podle vůle tehdejších stran měla býti služebnost cesty omezena výlučně na účely polního hospodářství. Nutno proto míti za to, že tehdy strany chtěly tomu, co za podobných okolností je obvyklo (srov. i § 501 obč. zák.), a nutno tudíž toliko rozsah služebnosti, o niž jde, posuzovati podle míry potřebné pro účely polního hospodářství na panujících pozemcích. Z toho, že v době zřízení služebnosti nemohla býti předvídána doprava automobily, neplyne, že by byl výkon služebnosti motorovými vozidly vyloučen. Připustnost použití motorových vozidel při výkonu služebnosti jest řešiti podle vlastnosti půdy, cesty, užívání panujícího pozemku s přihlédnutím k ustanovení § 484 obč. zák. Jest tudíž pro řešení sporu rozhodujícím, zda skutečně jest služebný pozemek žalující strany jízdou nákladním a osobním autem se strany žalované více zatížen, než by tomu bylo při výkonu služebnosti žalovanou pro účely polního hospodářství na jejích panujících pozemcích. K tomu nestačí všeobecné zjištění, zda auto svou větší vahou, širším rozchodem kol a způsobem pohonu činí na cestu větší nároky, než po-

vozy tažené zvířaty, nýbrž jest třeba zjištění, zda v případě, o němž jde, jest způsobem výkonu služebnosti žalovanou služebný pozemek více zatížen. Odvolací soud pochybil právě v tom, že vycházel ze znaleckého posudku o všeobecném účinku jízdy auta na cestu, a nepřihlédl k tomu, jaké účinky měla jízda auty v tomto konkrétním případě (§ 484 obč. zák.), ač zjistil ze znaleckého posudku, že mezi kolejemi po selském voze a po stranách cesty na služebném pozemku zarostlém travou jest půda ulehlá a zpevněná trávnikem, dále, že užíváním služebného pozemku za cestu také na pozemek žalované, kdyby byl obhospodařován výlučně po zemědělsku, zhoršil by se zjištěný stav cesty asi o $\frac{1}{4}$, ježto panující pozemek žalované má asi čtvrtinu výměry níže položených polí, na něž se jezdí touž cestou. Uváží-li se ještě, že podle znaleckého posudku, z něhož nižší soudy vycházejí, nebyly na služebném pozemku zjištěny ani stopy po pneumatikách auta, že tažný dobytek šlape zpravidla po stranách vedle kolejí asi 15—17 cm (koně ne tak daleko), a že vozka, nesedí-li na voze, jde též vedle povozu, jest zřejmo, že jízda žalované auty přes služebný pozemek, jež nezpůsobila rozšíření kolejí, nepoškozovala travnatý porost služebného pozemku více, než by tomu bylo při ježdění vozem taženým dobytkem, že tudíž výkon služebnosti žalovanou prováděný nebyl nepříznivější pro služebný pozemek, když podle znalce by se stav cesty přes služebný pozemek zhoršil, kdyby žalovaná obhospodařovala panující pozemek výlučně po zemědělsku.

Čís. 17304.

K hmotnému odevzdání dle § 426 obč. zák. není zapotřebí, aby převáděné svršky byly vždy odevzdány vlastníkem jiné osobě »z ruky do ruky«. Pojem hmotného odevzdání dle § 426 obč. zák. třeba vykládati v souvislosti s ustanovením §§ 312, 315 obč. zák. o nabytí držby, se zřením na to, že podstatnou náležitostí odevzdání dle § 426 obč. zák. je, aby převzateli byla zjednána možnost bezprostředního panství nad věcí, aby věc byla převedena do jeho držby, a aby se převzatel též skutečně ujal nad převáděnou věcí panství.

(Rozh. ze dne 17. května 1939, Rv I 297/39.)

Žalující strana tvrdíc, že je vlastnící věcí, jež při nabytí převzala z ruky do ruky, domáhá se výroku, že exekuce, na ony věci vedená, jest nepřípustná. Prvý soud uznal podle žaloby. Odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Odvolací soud zamítl žalobu, ježto byl názoru, že žalobci pro nedostatek tradice (§ 425 obč. zák.) nenabyli k vylučovanému bytovému zařízení práva vlastnického. Dovolání právem vytýká tomuto názoru